

- z důvodu jeho nedoručení žalovanému,
- v případě zastavení řízení,
- v případě schválení soudního smíru;
- rozsudkem, který má povahu meritorního rozhodnutí a v němž soud shledal důvodnou některou z podaných námitek proti směnečnému platebnímu rozkazu.

Pokud by tedy byl směnečný platební rozkaz zrušen jen z toho důvodu, že pro jeho vydání nebyly splněny předpoklady, mohlo by řízení v důsledku pochybení soudu vyústit v meritorní neúspěch žalobce, jenž zakládá překážku věci rozhodnuté.

Není však ani namístě, aby žalobce, který nesplnil předpoklady pro vydání směnečného platebního rozkazu, požíval výhody zkoncentrovaného směnečného rozkazního řízení. Nejvhodnějším procesním postupem v popsané situaci (soud vydal směnečný platební rozkaz, aniž byly pro jeho vydání splněny předpoklady) je neuplatnění koncentračního principu a otevření možnosti pro žalovaného vymezit novou obranu i po uplynutí námitkové lhůty.

4. Funkčnost a opodstatněnost specifické rozkazní koncentrace směnečného rozkazního řízení

4.1 Věcná uspokojivost rozhodnutí a rychlý průběh řízení

Cílem civilního řízení je ochrana porušených nebo ohrožených subjektivních práv. Aby řízení skutečně směřovalo k ochraně práv účastníků řízení, musí být jednou z jeho hlavních priorit co nejvyšší možný soulad skutkového základu rozhodnutí, kterým jest zjištěný skutkový stav, se skutečným skutkovým stavem. Maximální možný soulad zjištěného skutkového stavu a skutečného skutkového stavu má svoje pojmenování – skutkový základ věcně uspokojivého rozhodnutí. Věcně uspokojivým je takové rozhodnutí, které v co nejvyšším možném rozsahu odpovídá skutečnému skutkovému stavu.

Požadavek, aby rozhodování vycházelo z co nejpřesněji zjištěného skutkového stavu, však není jedinou prioritou civilního řízení. Rozhodování soudů musí být nejen věcně správné, ale také dostatečně rychlé. Pozdě vydané věcně správné rozhodnutí může mít stejné negativní dopady jako včasné nesprávné rozhodnutí. Dobře koncipované řízení by v případě bezchybného postupu soudu mělo vyústit ve věcně uspokojivé rozhodnutí vydané v přiměřené lhůtě.

4.2 Legitimní smysl a účel koncentrace řízení

Věcná uspokojivost rozhodnutí a rychlý průběh řízení jsou faktory, k jejichž dosažení je třeba

- upřednostnit odlišné priority a
- nastavit jiná procedurální pravidla.

Co nejuplněší zjištění skutkového stavu vyžaduje dostatečný prostor pro předestření skutkových okolností a označení důkazů. Naopak rychlé řízení je založeno na přiměřených omezeních účastníků při jejich procesní iniciativě v podobě vymezení skutkové platformy uplatněného nároku nebo vznesené obrany a v předložení důkazních návrhů. Má-li být výsledkem rychlého řízení věcně uspokojivé rozhodnutí, musí být faktory omezující skutkové přednesy účastníků a jejich důkazní návrhy promyšlené tak, aby eliminovaly zbytečné průtahy v řízení, aby však účastníky řízení neomezovaly v jejich iniciativě směřující ke zjištění skutkového stavu nad přípustnou mez. Koncentrace řízení je typickým příkladem prosazení urychlujících faktorů na úkor úplného zjištění skutkového stavu.

Uplatnění koncentračního principu v řízení má natolik zásadní dopady na proces řádného zjišťování skutkového stavu (tedy i na výsledek tohoto procesu), že je nezbytné považovat za vysoce legitimní požadavek, aby bylo řízení koncentrováno jen ze zvlášť závažných důvodů. Vyjadřuji tímto přesvědčení, že zavedení stop stavu pro tvrzení skutkových okolností a označení důkazů lze ospravedlnit jen uplatněním opatření, jež eliminují takové procesní aktivity stran sporu, které mají za následek průtahy v řízení.

4.3 Specifická koncentrace směnečného rozkazního řízení a průtahy v řízení

Jak jsem uvedl výše, lze za jediný akceptovatelný důvod pro uplatňování koncentračního principu v řízení, jež účastníka blokuje v jeho možnosti ovlivňovat výsledek řízení prostřednictvím skutkových přednesů, považovat vytvoření překážek pro účelové oddalování ukončení řízení v podobě vydání meritorního rozhodnutí.

Specifická koncentrace směnečného rozkazního řízení, která žalovanému znemožňuje tvrdit skutkové okolnosti, na nichž zakládá obranu proti uplatněnému směnečnému nároku, však žádným průtahům v řízení nezabraňuje. Poté, co soud vydá a doručí směnečný platební rozkaz, je prostor žalovaného koncipovat obranu proti uplatněnému směnečnému nároku omezen na 15 dní. Pokud žalovaný proti směnečnému platebnímu rozkazu podá námitky, nařídí

soud k projednání námitek jednání. Časový odstup projednání námitek od uplynutí námitkové lhůty mnohonásobně překračuje délku námitkové lhůty. Námitky jsou zpravidla projednávány až několik měsíců po uplynutí námitkové lhůty; zdaleka ne výjimečně je projednání námitek zahájeno s ještě větším než několikaměsíčním odstupem po jejich podání. Projednání obrany vymezené v námitkách proti směnečnému platebnímu rozkazu trvá téměř vždy alespoň několik měsíců, zdaleka ne výjimečně i několik let. Za tohoto stavu nemá specifická koncentrace směnečného rozkazního řízení žádný akceptovatelný urychlující efekt.

Zmiňuji-li akceptovatelný urychlující efekt, rozumím tímto pojmem takový mechanismus zkrácení doby řízení, který odstraňuje průtahy v řízení, který však účastníkům řízení neznemožňuje řádně uplatnit skutková tvrzení a označit důkazy. Specifická koncentrace směnečného rozkazního řízení mnohá řízení urychlí – nikoli však tím, že by v jejím důsledku byly odstraněny průtahy v řízení, ale tím, že si žalovaní v námitkové lhůtě nestihnou vymezit obranu proti uplatněnému směnečnému nároku, a jejich námitky se tudíž vůbec neprojednávají. Žalovaným je sice v těchto případech upřena možnost bránit se proti uplatněnému směnečnému nároku věcně důvodnou obranou, řízení však není „zbytečně zdržováno“ námitkovým jednáním, takže je o poznání rychlejší. Popsaný mechanismus urychlení směnečného rozkazního řízení však nelze považovat za žádoucí, neboť hrubě nerespektuje základní požadavek na civilní řízení, kterým je vydání věcně uspokojivého rozhodnutí, přehlédnout nelze ani fakt, že se děje za cenu zkrácení elementárních procesních práv žalovaného.

Specifickou koncentrací směnečného rozkazního řízení by bylo možné (po přiměřené úpravě) považovat za legitimní nástroj urychlení řízení, pokud by námitky proti směnečnému platebnímu rozkazu byly projednány ve lhůtě, která se řádově neodlišuje od námitkové lhůty. Pokud by soud projednal námitky proti směnečnému platebnímu rozkazu například do 30 dnů po jejich podání, potom by uzavření řízení pro vymezení obrany v okamžiku uplynutí 15denní námitkové lhůty mělo logiku a uplatnění koncentračního principu ve směnečném rozkazním řízení by mělo povahu procesního nástroje urychlujícího řízení.

Jestliže však žalovaný přichází o možnost vymezit obranu proti uplatněnému směnečnému nároku v okamžiku uplynutí 15denní námitkové lhůty a tato obrana je následně projednávána s odstupem několik měsíců nebo i později, není koncentrace směnečného rozkazního řízení nástrojem sloužícím k urychlení řízení, ale jen samoučelným omezením nedůvodně krátícím žalovaného na jeho procesním právu tvrdit na obranu proti uplatněnému nároku skutkové okolnosti, které nemá žádné pozitivní dopady na kvalitu řízení.

Jak jsem již uvedl výše, specifická rozkazní koncentrace směnečného rozkazního řízení sice zcela nepochybně zkracuje dobu trvání některých řízení, nečiní tak ovšem způsobem, který by bylo možné kvitovat. Zkrácení některých směnečných rozkazních řízení není založeno na odstranění průtahů v řízení, ale na omezení možnosti projednat důvodnou obranu žalovaných, kteří v námitkové lhůtě nezvládnou podat námitky proti směnečnému platebnímu rozkazu, jež jsou způsobilé přinést těmto účastníkům řízení úspěch proti nedůvodně uplatněnému směnečnému nároku. V praxi se lze setkat s nezanedbatelným počtem směnečných rozkazních řízení, v nichž žalovaní mají skutkový, hmotněprávní i důkazní potenciál v řízení uspět, v nichž jsou však neúspěšní z toho důvodu, že v námitkové lhůtě nezvládnou vymezit obranu proti uplatněnému směnečnému nároku tak kvalifikovaně, aby jim tato obrana umožnila v řízení uspět; tato řízení často končí odmítnutím námitek nebo rozsudkem ponechávajícím vydaný směnečný platební rozkaz v platnosti, a to navzdory faktu, že žalovaný disponoval důvodnou obranou, neboť ji nevymezil v odpovídající podobě v námitkách proti směnečnému platebnímu rozkazu. Jsou-li některá řízení skončena rychle, ovšem nikoli z důvodu důvodného uplatnění nároku, ale v důsledku působení procesní překážky ubránit se proti vydanému směnečnému platebnímu rozkazu, nelze tento stav považovat za úspěch kvalitní procesní úpravy, nýbrž naopak za selhání právní regulace.

Nastavení korektní koncepce řízení je vždy nalezením kompromisu mezi požadavky na vydání věcně uspokojivého rozhodnutí a na vydání tohoto rozhodnutí v přiměřené lhůtě. Kvalifikovaně a spravedlivě uchopenou formalizaci řízení tedy lze ospravedlnit tím, že bude mít za následek zamezení zdržovacích taktik strany sporu, která nemá zájem na rychlém projednání uplatněného nároku (zpravidla žalovaného). Koncentraci řízení postrádající výsledek spočívající v odstranění průtahů v řízení je třeba považovat za samoučelný, nepřijatelný zásah do korektního uspořádání procesních práv účastníků řízení. Pokud koncentraci směnečného řízení nelze považovat za nástroj efektivně bránící účelovému prodlužování řízení, jedná se o neodůvodněnou persekuci žalovaného, jež v kultivovaném civilním procesním právu nemá právo na existenci.

4.4 Specifická rozkazní koncentrace řízení a hmotné směnečné právo

Specifická koncentrace směnečného rozkazního řízení bývá považována za nezbytný prvek procesní úpravy soudního vymáhání směnečných nároků. Ohledně uplatňování směnek v soudním řízení je zakořeněna představa, že

řízení o zaplacení směnečného nároku musí být s ohledem na podstatu směnečného vztahu koncipováno tak, aby žalobce zvýhodňovalo na úkor žalovaného. Tento postoj je výrazem hlubokého nepochopení podstaty hmotného směnečného práva a odůvodněného požadavku směnečného dlužníka, jenž se nachází v nevýhodné hmotněprávní situaci, na spravedlivý proces.

Striktní koncentrace směnečného rozkazního řízení vůči žalovanému není v žádném případě nezbytným průmětem hmotněprávního uspořádání směnečného vztahu do procesní roviny. Z povahy směnečného vztahu ani v nejmenším nevyplývá potřeba jakkoli vychylovat rovnováhu procesního postavení žalobce a žalovaného v neprospěch žalovaného.

Směnečné právo je odnepaměti koncipováno jako právo věřitelské. V právní úpravě směnečných vztahů lze identifikovat hned několik významných specifik, která zdaleka nezanedbatelně zvýhodňují věřitele na úkor dlužníka. Mezi nejvýznamnější faktory zvýhodňující směnečného věřitele na úkor směnečného dlužníka patří:

- abstraktní povaha směnečné pohledávky,
- originární nabývání směnky indosací nebo jiným směnečným převodem,
- zhoršení postavení směnečného dlužníka převodem směnky indosací nebo jiným směnečným způsobem.

4.4.1 Abstraktní povaha směnečné pohledávky

Pohledávka vtělená do směnky je pohledávkou abstraktní; věřitele tudíž při jejím uplatnění nezatěžuje břemeno tvrdit a prokazovat kauzu. Abstraktní povaha směnečné pohledávky se přirozeně promítá do výhodnějšího postavení směnečného věřitele v řízení o zaplacení směnečného nároku, neboť ovlivňuje rozložení důkazního břemena v neprospěch žalovaného.

4.4.2 Originární nabytí směnky indosací nebo jiným směnečným převodem

Je-li směnka převedena některým ze směnečných způsobů (indosací, blankotradicí nebo převodním vyplněním blankoindosamentu), nabývá věřitel originárně práva ze směnky, v důsledku čehož není obsah směnečné pohledávky věřitele nabytí směnku některým ze směnečných způsobů odvozen z právního postavení převodce směnky, ale ze směnky samotné. Směnku tak lze směnečným převodem nabýt od nevlastníka, směnečný věřitel nabytí směnku není zatížen právními závadami, které nevyplývají z obsahu směnky. Významným projevem originality nabytí směnky je i povinnost směnečného dlužníka zaplatit podruhé, pokud úhradu směnečného dluhu realizoval ve prospěch osoby, která není směnkou legitimována jako směnečný věřitel.

4.4.3 Eliminace relativních námitek převodem směnky indosací nebo jiným směnečným způsobem

Zásadní nerovnováhu ve směnečném vztahu navozuje převod směnky indosací, blankotradicí nebo převodním vyplněním blankoindosamentu. Indosace (nebo jiný směnečný převod) směnky v situaci, kdy nový majitel směnku nabyt v dobré víře, směnečným dlužníkům značně komplikuje možnost bránit se relativními námitkami (například námitkami kauzálními, námitkami vycházejícími z mimosměnečného ujednání nebo námitkou excesivního vyplnění blankosměnky), zdaleka ne výjimečně pak směnečný převod směnky dlužníkovi cestu k uplatnění obrany založené na relativních námitkách zcela uzavírá.

4.4.4 Hmotné směnečné právo jako faktor nevyžadující striktní koncentraci řízení

Jsem přesvědčen o faktu, že směneční dlužníci jsou ve vztahu ke směnečnému věřiteli v dostatečně nevýhodné pozici již v rámci uspořádání směnečného vztahu. Fakt, že je směnečný dlužník ve směnečném vztahu slabší stranou, se, jak jsem již uvedl výše, přirozeně projevuje i v rovině rozložení procesních břemen (břemena tvrzení a důkazního břemena). Popsanou nerovnováhu ve směnečném vztahu, která směnečného dlužníka činí mnohem zranitelnějším než dlužníka vystupujícího v občanskoprávním nebo v obchodněprávním vztahu, není vhodné doplňovat samoúčelnými procesními hendikepy, které směnečnému dlužníkovi komplikují, nebo dokonce berou možnost bránit se proti nedůvodnému uplatnění směnky.

Potřeba zvýhodňovat žalobce v řízení o zaplacení směnečného nároku extrémně tvrdou specifickou koncentrací řízení tedy nevyplývá ani z hmotného směnečného práva. S ohledem na povahu směnečných pohledávek považuji za vhodné, aby existovalo specifické směnečné rozkazní řízení, které směnečnému věřiteli umožní získat na základě směnky exekuční titul rychleji než v prostém nalézacím řízení, aby však jeho rychlost byla založena na efektivním průběhu a eliminaci zbytečných průtahů, nikoli však na zkracování práv žalovaného v řízení.¹⁴⁴

Povaha směnečného nároku si žádá existenci zvláštního typu řízení, který zohlední fakt, že směnečné nároky by měly být vymahatelné rychleji a snadněji než ostatní pohledávky. Řízení by ale mělo být koncipováno tak, aby žalo-

¹⁴⁴ Opačně KOVAŘÍK, Z. *Směnka a šek v České republice*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 480: „Přísnosti a nespornosti směnečných (šekových) závazků zcela odpovídá také zásada koncentrace řízení.“

vanému znemožňovalo uplatňování procesních obstrukcí, nikoli však řádné obrany.

4.4.5 Pohled do zahraničí

Poměrně často se lze setkat s názorem, že pokud by směnečné rozkazní řízení nebylo přísně koncentrováno, přestaly by být směnky využitelné jako efektivní platební nebo zajišťovací nástroje. K tomuto názoru nemohu než uvést, že apologety specifické koncentrace směnečného rozkazního řízení, kteří nezbytnost koncentrovat řízení dovozují z povahy směnečného práva, vyvádí z omylu pohled do zahraničních procesních úprav.

V důsledku sjednocení směnečného práva realizovaného na směnečně-právní konferenci uskutečněné v roce 1930 v Ženevě přijetím Jednotného směnečného zákona, který se obsahově promítl do právních úprav celé kontinentální části Evropy, části Jižní Ameriky a Asie,¹⁴⁵ lze směnečné právo považovat z pohledu používání a uplatňování směnek v kontinentální Evropě v podstatě za sjednocené. Specifická koncentrace řízení, v jehož rámci je veden spor o zaplacení směnečného nároku, se v Evropě uplatňuje jen výjimečně. Využití specifické koncentrace směnečného rozkazního řízení jako nástroje regulace řízení o zaplacení směnečného nároku má povahu pozůstatku právní úpravy směnečného rozkazního řízení, jenž se dochoval z rakouského civilního řádu soudního z. č. 113/1895 u nás (v České republice a v Rakousku). Až donedávna bylo směnečné rozkazní řízení na Slovensku koncentrováno shodně jako v České republice, když právní úprava tohoto řízení byla téměř totožná s úpravou naší. V rámci rekodifikace slovenského civilního procesu, jež byla uskutečněna zákonem č. 160/2015 Z. z., bylo tamní směnečné rozkazní řízení bez náhrady zrušeno. Rakouská právní úprava směnečného rozkazního řízení se od naší úpravy na první pohled významně neliší, ve skutečnosti však jeden zásadní rozdíl mezi naší a rakouskou právní úpravou směnečného rozkazního řízení vystopovat lze. Tato difference se týká právě koncentrace řízení. Rakouské směnečné rozkazní řízení není koncentrováno zdaleka tak přísně jako naše; žalovaný má možnost vymezit základ svojí obrany proti nároku přiznanému směnečným platebním rozkazem jen v námitkové lhůtě, takto řádně a včas vymezená obrana však může být doplňována.¹⁴⁶

¹⁴⁵ KOVAŘÍK, Z. *Směnka a šek v České republice*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 6–7 a 561. KOTÁSEK, J. *Směnečné právo: komentář k čl. I zákona směnečného a šekového*. Praha: Prospektrum, 2006, s. 16.

¹⁴⁶ Popis rakouského směnečného rozkazního řízení bude obsažen v kapitole Uplatnění a projednání směnečného nároku v soudním řízení ve vybraných státech Evropy.

Specifická koncentrace řízení, v nichž je uplatňován směnečný nárok, není vlastní procesním úpravám Spolkové republiky Německo, Francie, Švédského království, Belgického království, Maltské republiky, Ruské federace, Lotyšské republiky, Španělského království a Polska.¹⁴⁷ Nejsm si vědom faktu, že by se s výjimkou České republiky a Rakouska projevovala specifická koncentrace daná pro řízení, v nichž je uplatňován směnečný nárok, ani kdekoli jinde v Evropě. Ke zrychlenému řízení v Lotyšské republice však považuji za nezbytné podotknout, že je ještě přísnější než naše úprava, neboť proti rozhodnutí o návrhu na nesporné povinné plnění závazku, jež bylo vydáno na základě protestované směnky, neexistuje v rámci tohoto řízení žádná obrana.¹⁴⁸ Směnečný dlužník však zcela bezbranný proti uplatnění nároku z protestované směnky v lotyšském civilním řízení není. Dlužník má možnost zvrátit důsledky rozhodnutí o nesporném povinném plnění závazku v následném, z jeho podnětu zahájeném řízení; má totiž možnost podat v souladu s kapitolou 50, článkem 406 lotyšského civilního procesního zákona do šesti měsíců od doručení rozhodnutí žalobu proti směnečnému věřiteli, který učinil návrh na vydání rozhodnutí o nesporném povinném plnění závazku, a v tomto řízení dosáhnout zrušení výkonu rozhodnutí, které by věřitel vedl na základě rozhodnutí o nesporném povinném plnění závazku.¹⁴⁹

¹⁴⁷ S výjimkou Lotyšska a Německa nemá ani jeden z těchto států zvláštní řízení pro uplatnění směnečného nároku.

¹⁴⁸ V lotyšském právním řádu existuje řízení, v němž je možné vydat rozhodnutí o plnění nesporných závazků (jakým je podle „*Civilprocesa likums*“, tedy podle lotyšského civilního procesního zákona, například protestovaná směnka). Řízení se lotyšsky nazývá „*Saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšana*“, tedy nesporné povinné plnění závazku. Pokud jsou dány formální předpoklady, tedy je-li podán oprávněnou osobou návrh, v němž je vyčíslen dluh, a jsou-li k návrhu připojeny listiny [originál a kopie dokumentů, z nichž vyplývá výše závazku, originál směnky a protestní listiny (v listinné či elektronické podobě), doklad o zaplacení soudního poplatku a doklad o tom, že byl dlužník vyzván k plnění, nestanoví-li zákon, že takové výzvy není třeba], které jsou v souladu s tvrzeními obsaženými v návrhu, rozhodne podle kapitoly 50, článku 405 lotyšského civilního procesního zákona samosoudce o tomto návrhu do sedmi dnů tak, že vydá rozhodnutí, které má být odesláno jak navrhovateli, tak dlužníkovi do tří dnů od jeho vydání. in: Kapitola 50, čl. 400–406 *Civilprocesa likums*, nr. 326/330 (1387/1391). © *Oficiālais izdevējs „Latvijas Vēstnesis“* [online]. 2017 [cit. 22. 11. 2017].

¹⁴⁹ V uvedené žalobě může dlužník požádat o odklad výkonu tohoto rozhodnutí, kterému však nemusí být vyhověno. Soud může o žalobě dlužníka rozhodnout buď tak, že ji zamítá, nebo může na jejím základě rozhodnout o zrušení výkonu rozhodnutí. In: Kapitola 50, čl. 400–406 *Civilprocesa likums*, nr. 326/330 (1387/1391). © *Oficiālais izdevējs „Latvijas Vēstnesis“* [online]. 2017 [cit. 22. 11. 2017].

Vysokou vypovídací hodnotu má fakt, že se bez specifické koncentrace řízení výrazně omezující žalovaného v možnosti vymezit svoji obranu obejde německá právní úprava specifických řízení, v nichž je uplatňován směnečný nárok. Německo je přitom tradiční baštou využívání směnek, a to jak v minulosti, tak i v současnosti. Německé procesní právo využívá dvě specifická směnečná řízení (*Wechselprozess*) a listinné, směnečné a šekové upomínací řízení (*Urkunden-, Wechsel- und Scheckmahnverfahren*), specifickou koncentraci vlastní jen tomuto typu řízení, která by žalovaného v možnosti vymezit obranu proti uplatněnému směnečnému nároku omezovala tak striktně jako naše právní úprava (nebo alespoň obdobně) a znemožňovala mu tvrdit skutkové okolnosti na svoji obranu po uplynutí námitkové nebo jiné obdobné lhůty, však v rámci těchto směnečných řízení nezakotvuje.¹⁵⁰

Nejsou-li řízení, v nichž jsou uplatňovány směnečné nároky, v dalších státech koncentrována způsobem obdobným naší právní úpravě, přičemž v některých z těchto států jsou směnky využívány a výkon směnečného práva je funkčně regulován, má argument, že si takovou specifickou rozkazní koncentrací žádá hmotné směnečné právo, jen malou přesvědčovací schopnost.

5. Příklad z praxe

Nepřijatelnost stávající úpravy koncentrace řízení lze expresivně demonstrovat na příkladu z praxe.

Soud uložil směnečným platebním rozkazem dvěma žalovaným, aby zaplatili částku určenou tímto směnečným platebním rozkazem, nebo aby ve lhůtě 3 dnů podali námitky.¹⁵¹ Prvnímu ze žalovaných bylo rozhodnutí řádně doručeno, druhý ze žalovaných si směnečný platební rozkaz osobně nepřevzal (byl doručen členovi jeho domácnosti).

Oba žalovaní do směnečného závazku vstoupili jako směneční rukojmí. Oba žalovaní měli za to, že směnka je uplatněna nedůvodně, neboť podle jejich přesvědčení byly pohledávky zajištěné vymáhanou směnkou řádně vypořá-

¹⁵⁰ Podrobnější popis procesní úpravy řízení, v nichž je uplatňován směnečný nárok, a prvků koncentrace, jež jsou v těchto řízeních využity, bude obsažen v kapitole Uplatnění a projednání směnečného nároku v soudním řízení ve vybraných státech Evropy; lze jej nalézt i v mém článku o koncentraci směnečného rozkazního řízení: Koncentrace řízení: Černá díra na spravedlnost, který byl publikován v časopise *Jurisprudence* č. 1/2015.

¹⁵¹ Aktuální délka námitkové lhůty činí 15 dní, ani zmíněné prodloužení námitkové lhůty by však výsledek dále popsání řízení neovlivnilo.